Anul III — Orăștie, 13/25 Decemvrie 1897 — Nr. 51

REVISTA ORĂȘTIEI

ABONAMENTELE:
Pe 1 an 3 fl.; pe ½ an 1 fl. 50 cr.; pe 4 luni 1 fl.
Pentru România și străinătate 4 fl. la an.
Manuscripte nu sĕ înapoiază. — Scrisori nefrancate nu se primesc.
Abonamentele sĕ plătesc înainte.

Apare în fiecare Sâmbătă

EDITOR AL FOII:
Aurel Popovici-Barcianu, director.

PROPRIETATEA
Institutului tipografic „Minerva" în Orăștie.

INSERȚIUNILE:
Un șir garmond prima-dată 5 cr., a 2-a oară 4 cr., a 3-a oară 3 cr. și timbru de 30 cr.
Atât banii de abonament cât și pentru inserțiuni, sûnt a se trimite la adresa: „Minerva" institut tipografic în Orăștie (Szászváros).

Archiereii gr.-or.

contra legii de maghiarisare a numelor comunale.

O veste care a fost întimpinată cu deosebită bucurie în toate părțile locuite de Români, s'a dat sĕ putem primì la sfîrșitul sĕptĕmânii trecute.

A fost vestea despre păsirea cea hotărtă a Archiereilor români gr.-or. în frunte cu Exc. Sa Metropolitul Miron Romanul, în casa magnaților contra planului de lege despre maghiarisarea numelor comunale.

Precum am spus în numĕrul trecut, pe Vineri în 17 Dec. casa magnaților avea sĕ iee în desbatere acea lege primită deja de camera deputaților.

Toți Archiereii tuturor bisericilor, sûnt, în temeiul înaltei lor posiții, membri firești și cu depline drepturi ai casei magnaților, care are sĕ întărească și ea ori-ce lege primită de dietă, sau sĕ o respingă, și atunci nu va fi lege!

Toți Românii ne mângăiam cu dulcea nădejde, că Archiereii români *toți*, unu ca unu, vor face întrebuințare de dreptul Lor, și alergând la ședința înaltului corp legislativ din care fac parte, se vor întrepune și se vor lupta din toate puterile ca legea cea atât de vătĕmătoare nu numai pentru poporul român peste tot, supus păstoririi Lor, ci și *pentru bisericile* și școalele ai căror apĕrători sûnt, se vor lupta ca sau sĕ fie cu totului lăpĕdată sau cel puțin sĕ se schimbe cât numai se poate în chip mai ușurător pentru popor și biserică și școală.

Și părea că nu poate încăpea îndoială în inimile noastre, că aceasta așa are sĕ se întêmple!

Dar' — nu s'a întêmplat! Când a fost la timpul și locul, unde sĕ se deschidă lupta, numai *Archiereii români greco-orientali,* Excelența Sa Archiepiscopul și Metropolitul *Miron Romanul*, P. S. S. Episcopul Aradului *Ioan Meția*n, și P. S. S. Episcopul Caransebeșului *Nicolau Popea*, erau la locul lor, — dar' dintre cei 4 Archierei greco-catolici din Blaj, Gherla, Oradea și Lugoj, *nici unul!..*

Toate foile românești, *toate*, constată cu multă amărîciune această lipsă dela locul lor, a celor patru Archierei uniți!

Archiereii gr.-or. au stat însĕ la locul lor și au făcut tot ce le-a fost în putință, ba au încercat și ce le-a fost peste putință, pentru-ca sĕ îmbunătățească legea cea perfid croită!

Eată anume cum s'a urmat desbaterea în casa magnaților:

Membri veniseră puțini de tot. Dintre ministri erau de față numai trei, între cari ministrul trebilor din lăuntru, *Perczel,* tatăl legii acesteia.

Cel dintâiu a luat cuvêntul:

E. S. M. *Miron Romanul*, zicêndu că proiectul acesta de lege, după convingerea P. S. Sale, *restrînge și mai mult dreptul de folosință a limbei, garantat prin legea despre naționalități.* Și fiindcă *aceia, cari sûnt interesați* la acest proiect, *nu sûnt de față* (ce dureros pentru un archiereu *român*, trebuind sĕ facă această constatare, când ea privește și pe frații sei *români*, ori doar' special pe ei, din confesiunea-soră gr.-cat. *Red.), roagă camera sĕ amâne desbaterea lui pe luna Ianuarie ori Februarie a anului viitor.* Amînarea aceasta ar fi cu atât mai de lipsă, cu cât proiectul de lege *a făcut o foarte rea impresie și nemulțămire în sinul naționalităților!* Episcopii români gr.-or. nici timp n'au avut sĕ studieze proiectul, fiind-că abia dacă au trecut 8 zile de când l'a desbătut camera deputaților! Propune deci *amânarea desbaterii.*

Episcopul Mcțianu ia și P. S. Sa cuvêntul alăturându-sĕ la propunerea Metropolitului.

Ministrul Perczel: face cunoscut punctul de vedere al guvernului. *Tocmai pentru cuvintele arătate de Metropolitul Miron Romanul, zice el, este contra amânării desbaterii, fiindcă o amânare n'ar face decât sĕ crească ațîtarea în țeară.*

Presidentul pune la vot propunerea, și majoritatea respinge propunerea de amânare și primește proiectul în general.

Urmează desbaterea de paragrafi. După-ce vorbește ministrul Perczel și Metropolitul Miron Romanul, §. 1 s'a primit neschimbat.

La §. 2 Metropolitul a propus o schimbare pe care camera a și primit'o.

La §. 3 Metropolitul Miron a propus ear' o schimbare, camera însĕ a respins'o, ear' §. 4 a fost primit de asemenea c'o schimbare stilară propusă de același Metropolit.

La §. 5 *Andrássy Aladár* a propus, ca sĕ se primească planul original din proiect, respingêndu-se atât schimbarea făcută de camera deputaților (că și bisericile sĕ fie silite a sĕ folosì *numai* de numirea »oficioasă«), cât și cea primită de comisiunea camerei magnaților.

Metropolitul Miron Ramanul ia și aci cuvêntul și cere, ca acest paragraf sĕ fie stilisat din nou în înțelesul ca folosirea numelor oficioase de comune și alte localități sĕ *fie obligătoare numai atunci, când documentul e scris în limba oficioasă a statului!*

Ministrul Perczel se alătură la propunerea lui Andrássy, și în același timp combate și declară, cu nu primește propunerea Metropolitului Miron Romanul.

Majoritatea camerei a primit propunerea contelui Andrássy, adecă textul original al proiectului, și a respins propunerea Metropolitului Miron.

Orașul Orăștie

contra maghiarisării numelor comunale!

— Ședința representanței orășenești extraordinară ținută la 21 Decemvrie 1897. —

Pe ziua de 21 Dec. un numĕr însemnat de membri sași și români ai representanței orașului Orăștie, au cerut ținerea unei ședințe *extraordinare, numai în scop de a protesta și orașul Orăștie, ca oraș, contra legii despre maghiarisarea numelor comunale!*

Deja vestea conchemării unei astfel de ședințe, a fost primită cu multă bucurie în cercurile săsești și românești ale orașului.

In ziua numită membrii de comunitate ai toate trei naționalitățile, s'au înfățișat în numĕr neobicĭnuit de mare la ședință.

Primarul *Fridrich Acker* a deschis ședința cu următoarele cuvinte:

Inaintându-'mi-se o propunere cu 14 subscrieri de ale membrilor de comunitate, în virtutea prescriselor statutului orășenesc, mi-am ținut de datorință a învita comunitatea la această ședință extraordinară, *și însumi privind obiectul de foarte însemnat*, rog a se pertracta cu acea demnitate cuvenită, care se pretinde.

Având cuvêntul senatorul *David*, în calitate de referent magistratual, cetește propunerea acelor 14 inși, prin care se cere sĕ se trimită o deputațiune din partea orașului Orăștie la M. Sa Impĕratul, rugându-'l sĕ se îndure prea grațios a nu sancționa legea votată de dietă și casa magnaților! Cetește mai departe propunerea magistratului și a comitetului permanent, prin care obiectul se admite la pertractare.

Indată ia cuvêntul prof. *Vitus* și zice scurt, fără nici un motiv, că obiectul acesta nu cade în cadrul legii de a fi desbătut în representanța comunală...

Primarul Fr. Acker susține de nou, cu provocare la statutul orășenesc, *că afacerea se ține de competența representanței*, și prin urmare întemeitat pe magistrat și mai cu samă pe comitetul permanent, este silit a o aduce spre pertractare meritorică.

Dr. Ioan Mihu declară, că despre aceea, că este representanța competentă sau nu a pertracta afacerea, nu voește a se pronunța. Insuși este de părere că nu-i consult a se aduce pe tapet afaceri *politice*, cari nu duc la bine peste tot, însĕ se miră cum de chiar din parte maghiară sunt la obiectul de față în contra, și sunt de vedere »a nu se admite« la pertractare. Se provoacă la ședinta festivă millenară din anul trecut, cerută chiar de Maghiari, *contra voinței Românilor*, ședință

FOIȚA „REVISTEI ORĂȘTIEI"

Sonet.

Aș vrea 'n cuvinte ca parfum de floare
In simfonii sirenici, tânguioase,
Sĕ-'ți spun de-a mării-adâncuri furtunoase
Ce bat în inima mea arzĕtoare.

In dragoste privirile-'mi setoase
Sĕ vadă în fața ta fermecătoare,
Și ca 'n trecut, din gura-'ți zimbitoare
Sĕ mai ascult poveștile frumoase.

Aș vrea sĕ te mai strîng odată 'n brată
Ca sĕ mai simt a 'ntregei lumi dulceață
Sĕ mai trăesc o clipă fericită.

Și-atunci retras pe-o stâncă liniștită
Perdută 'n a vieții 'ntinsă mare,
Sĕ mor gândind la tine 'n depărtare.

Traian Mihaiu.

Tempi passati...

E seara târziu, afară crivețul aruncă zăpada în geamuri, vêntul șuieră prin horn. In lăuntru o femeie bĕtrână stă singură în odaia ei din etagiu, pe un scaun cu fața aproape de fereastră, ca sĕ vadă mai bine la împletit. O rochie neagră îi acoperă trupul obosit. Mânile ei slăbite cuprinse cu croșetarea, tremură la lucru. Cu toate acestea peste obrazul brăsdat se vede ca o floare tomnatecă a sănĕtății, o roșeață fină, și sub fruntea cea albă mărginită de două bucle arginții, lucesc încă doi ochi destul de vii. Ei sûnt îndreptați cu încordare spre vîrful mișcător al croșetei, — și totuși pare că mai vĕd ceva, afară de aceasta; au ceva atât de interesant, visător acești doi ochi, în vreme-ce pe buzele ei joacă un suris senin!... Din când în când bĕtrâna lăsa sĕ-'i cadă mânile în poală și își răzima de spatele scaunului înălbitul cap; apoi îi cad privirile pe un părete. Părea a vorbì cu portretul, căruia îi dă din cap și îi zimbește, până-ce oftând își ridică din nou mânile și începe sĕ împletească mai departe.

Portretul de pe părete? — E al logodnicului ei, ah.. bărbatului ei, căci fusese și ea tinĕră odată... Avusese și ea un drag, o ființă, care și vieața și-ar fi dat-o bucuros pentru fericirea ei.

Își dă acum seama de trecutul ei, atât de frumos. Făcea o plimbare plăcută în el. Se vede în sala de bal, unde se întâlnise pentru întâia-dată cu el... Visători privesc în gol ochii ei umezi... Vede sala de bal strălucitoare, în lumina schînteietoare a luminărilor; aude musica cântând... Ce Vîrtej de sunet și de colori, de voci rîzĕtoare și de fețe vesele!.. Intre toate aceste fețe vesele vede una, numai una! Pe aceasta o vede earăși și earăși; se oprește, și numai la aceasta se gândește... Îl vede așa de 'nalt, palid și blând ca un ânger coborît din cer, cu ochii negri, frumoși și atât de dulci!.. Se vede cu el de braț — sburând alături!.. Se vede apoi „acasă" cu „el" împreună, îl vede însuflețit de ea, de focul ei. — E sincer și naiv din cale afară!.. Ii descopere taina inimii lui, pojarul ce-'l arde... Ea visează; visează dusă, la clipele fericite din tinerețe. Se vede apoi logodită cu el, cu alesul ei, îș aduce aminte de lunile de miere cele dintâi ale vieții lor! Ce fericire!

Deodată se trezește; — e singură! Oftează adânc și acum uite chiar zimbește. Nu mai vede acei ochi frumoși și dulci. — Și nici nu mai aude nimic-nimic!..

In odae era tăcere mare și focul era stîns... Deodată sună clopoțelul și cu glas ascuțit strigă: Lucico! haid și fă-'mi focul, că s'a stîns...

*

Incepù ear a croșeta. — Nu știu ce avea. — Se lăsă eară. Se vede că o amintire o tulbura, nu-'i mai da pace.

Focul pâlpăia în sobă; ear' flacările se ridică vălvătăi în sus.

O! Doamne, ce vis! Dar' a fost numai vis. Oare ce o fi și asta?.. Și bĕtrâna își aduse pe masă un teanc de epistole. Erau epistole de dragoste? Nu! ci niște epistole de ale lui, — adresate unui amic al seu. Le desfăcù, și cu o poftă setoasă începù a le cetì pe rênd. La vederea lor ear' îi vine în minte trecutul și ear' 'i-se turbură liniștea și bătaia inimii slăbite. Incepù a cetì...

Frumoase trebue sĕ fi fost, căci cetirea lor rĕspândea pe fața ei un val de senin, și adeseori după cetirea câte unei ziceri sta în loc cu ochii țintă nainte, par'că voia sĕ o mai simtă odată, sĕ-'i mai între odată în inimă. Apoi cu câte un oftat și cu lacomie, par'că acum le-ar lua de 'ntâia-oară în mână, trecea dela una la ceealaltă.

*

A gătat și cu cetitul... mai erau vre-o câteva, dar' pe acelea nu le mai cetì, că se înserase

care încă a fost un act eminamente *politic* Dacă atunci dl profesor Vitus și conaționalii sei au fost pentru sĕrbătorirea acelui eveniment, sunt nedrepți, când cer acum, ca noi nemaghiarii sĕ nu ne declarăm contra proiectului de lege prin care se țintește la maghiarisarea numelor comunale și localităților din patrie.

Recunosc însumi, zice dl Dr. Mihu, că statul nostru este *ungar*, dară nu și aceea, că ar fi ***maghiar!***

Profesorul Tokay susține părerea colegului seu Vitus, că propunerea făcută nu poate fi obiect de pertractare.

Dr. Aurel Muntean zice, că fără a se fi făcut propunere pentru luarea obiectului dela ordinea zilei, este de vedere ca dl Vitus sĕ-'și întregească zicerea sa în formă de propunere în regulă, căci altfel nefiind contrapropunere, firește că nu poate fi luată în socotință dorința dlor Maghiari.

Că majoritatea representanței *este în drept* a pertracta afacerea așa după-cum aceea este presentată, *nu încape îndoeală* și din acel motiv al dreptului, pentru-că Românul numește comuna sa *Orăștie*, Sasul *Broos*, și a șterge aceste numiri vechi, și a-i zice pe viitor numai *Szászváros,* cade chiar în competența representanței orășenești și țără învoirea acestei nu are nimeni drept a schimba aceste numiri!

In urma acestora prof. Vitus își întregește zicerea în formă de propunere.

Pusă la vot, *majoritatea română, săsească, este contra* luării dela ordinea zilei și așa se admite pertractarea meritorică asupra propunerii.

Indată după acest desastru, înverșunați, ca mușcați de șerpi, pentru-că, vezi Doamne, zăcură și ei odată, ei Maghiarii, deși sûnt în „Maghiaria“ și încă în milleniul al doilea, în mod demonstrativ și amenințând că dară de aci încolo se va începe lupta națională în orașul nostru, au părăsit cu toții sala ședinței.

Vĕzênd acest episod; mi-am adus aminte „en miniatur“ părăsirea dietei din Sibiiu în 1863, a deputaților Unguri în frunte cu episcopul lor Haynald.

Nici din partea celor rĕmași în ședință, Sași și Români, nu au lipsit isbucniri pișcătoare și pline de humor. Acum ține-te frate Sas și Român dacă ai avut curajul a „năcăji“ pe fiii stăpânirii și dacă te-ai încumetat a-i apăra dreptul seamĕnului tĕu!

Dee bunul D-zeu, ca consecuențele acestei zile furtunoase sĕ fie de bun augur pentru afacerile noastre orășenești pe viitor.

După aceasta gălăgie parlamentară, admițêndu-se propunerea la pertractare, se dă cuvêntul directorului școalei capitale populare săsești din loc, domnului *Karl Antoni,* care cu elocuența sa cunoscută își motivează propunerea sa și a consoților sei în un mod pe cât de pătrunzĕtor pe atât de convingĕtor. Cuvêntarea sa pe care cu drept o putem numi »academică«, a făcut o impresiune peste așteptare bună asupra ascultătorilor.

Impresiunea mai de căpetenie a fost, că bine este, ca fiecare popor sĕ aibă în sinul seu bărbați hotăriți întru apărarea intereselor sale vitale.

Astfel propunerea făcută în întregul seu text s'a primit cu entusiasm, ca adecă *în numele orașului Orăștie sĕ se trimită la M. S. Impĕratul-Rege o deputațiune, care sĕ-l roage a nu sancționa legea aceasta atât de vătĕmătoare pentru naționalități!*

Luptă între soldați.

— Cehii și Nemții —

Marile încordări naționale din Austria pot avea încă urmări foarte păgubitoare asupra renumelui însăși puterii împĕrăției, *a armatei.*

Luptele naționale dintre Cehi și Germani, au aflat un primejdios rĕsunet și în armată.

In sĕptĕmâna trecută, Mercuri și Joi, în două casarme mari din Praga, unde sûnt concentrate vre-o 3 regimente, ***au isbucnit crâncene încăerări între soldații cehi și nemți,*** *o mică revoluție în armată, rĕmânênd răniți vre-o 25 de inși!*

Vestea e ținută în ascuns, căci dacă i-s'ar duce rĕsunetul în afară, griji nu neînsemnate au sĕ cuprindă pe »aliații« Impĕrăției noastre, vĕzênd că în această împĕrăție nu numai de o revoluție civilă trebue sĕ aibă teamă când armata va fi ocupată la hotare cu inimicul, dar' și de aceea, *că alăturea cu popoarele nemulțumite ce s'ar fi rĕsculat, pot sĕ se rĕscoale și fiii lor aflători în armată,* — ear' acesta nu mai e apoi un lucru peste care ușor sĕ poți trece!

Pentru aceea foile din Praga cari au pomenit despre acest lucru, toate au fost confiscate și nimicite, ca sĕ nu iasă vorba, și vestea a ieșit în lume așa, că în scris a trimis'o cineva din Praga la Pesta, unde s'a tipărit în foi. Cele din Austria tac toate!

Știri Politice

Regele Carol la Țarul.

Se știe că îndată după visita la Budapesta a Regelui Carol al României, sau mai drept spus după obrăznicia cu care au fost întîmpinate în Pesta bunele Lui străduințe de a apropia patria lui de patria noastră și a îmblânzi pe unii față de alții, — s'a lățit vestea, că Regele Carol va merge sĕ cerceteze și pe Țarul Rușilor, de care România se ține foarte rece dela 1878 încoace, dela perderea Basarabiei.

A cercat România, după acea perdere, sĕ se apropie de puterile triplei alianțe, între cari și Ungaria, dar' se pare că suferințele alor trei milioane de frați ai lor, și nedreptățirea lor din partea Ungurilor cu cari ar fi sĕ intre în »horă«, cot la cot, — îi fac sĕ se înstrăineze tot mai mult de nădejdile ce legau de această alianță, și, cu vremea, cine poate ști, de n'o s'o împingă de tot încolo, se o facă sĕ uite suferințele unui *jumĕtate de milion* de frați (din Basarabia) în schimbul cărora totuși au căpĕtat alt colț de țeară, — în vederea suferințelor cestor nu jumĕtate de milion, ci *trei milioane* de frați dela noi!

Acum într'adevĕr se vestește, că *Regele Carol va vizita pe Impĕratul Rușilor în primăvara viitoare.*

Ca scop al visitei sĕ dă ***chiar causa națională!***

Se zice anume, că ar voi sĕ câștige diplomația rusească, ca sĕ nu facă greutăți celei române la Constantinopol, unde guvernul român a întrevenit în folosul Românilor din Macedonia, și Rușii nu-'i spriginesc deloc..

Acum fie și așa. Noi ne însemnăm numai, *că Regele României aleargă pe la curțile Impĕraților vecini, tocmai ca, între altele, sĕ întrevină sĕ facă îmbunătățiri în soartea Românilor din afară de granițele Regatului seu.*

La Pesta se vede c'a dat de capete prea tari! De i-ar ajuta D-zeu sĕ isbutească altunde, pe alte căi, sĕ afle acestor capete părețele tare, de care isbite sĕ se crepe..

Turcii „tineri"

Față cu pătura acum domnitoare în Turcia, care ține această puternică împĕrăție în loc și nu o lasă deloc sĕ se străduiască și ea, ca sĕ se ridice în cultură alăturea de celelalte state și popoare, prin ceea-ce îi pregătesc perirea sigură, — s'a închegat și în Turcia o pătură nouă, mai luminată, și deja foarte întinsă, a așa zișilor *„Turci tineri“,* care vor sĕ deslănțue și poporul turcesc de sub rugina moravurilor vechi și sĕ-'l avênte pe drumul culturii, reformând totodată și statul din temelii.

Dar' au lucru greu! Căci contrarii aventului, în frunte cu însuși Sultanul, nu-'i lasă sĕ se miște deloc! De aceea ei sûnt adesea siliți sĕ-'și ice refugiu la planuri de rĕsturnare a puternicilor de azi, ca apoi ajungênd cumva ei de-asupra, sĕ se poată apuca de munca reformătoare!

Despre o încercare mai nouă a lor vine vestea din Țarigrad.

Au încercat anume în sĕptĕmâna trecută, un atentat contra Sultanului. In atentat au fost mestecate și foarte multe *persoane dela palat,* doar' chiar cele mai multe, cari erau învoite cu el (pentru rĕsturnarea Sultanului de acum). In capul încercării a stat *Mohamed-bey, colonel în armată, dar a fost descoperit și atât colonelul cât și trei oficeri de-ai palatului, au fost închiși.*

Pe aiurea și pe la noi!

Ca sĕ-'și poată face și cetitorii nostri cel puțin o icoană în gând despre ce va sĕ zică *libertate* pe aiurea, după-ce pe la noi ea e o *mincinună* numai cu care se scot ochii străinătății, dar' de fapt e vai de ea, — dăm în cele următoare o spicuire din o scrisoare pe care o foaie serioasă din România a primit'o mai luna trecută din *New-York,* capitala Statelor-Unite din America, care sûnt model de libertate.

Se făceau tocmai *alegeri.* Aveau sĕ fie aleși *slujbașii și judecătorii.* Și eată ce spune Romanul din America, despre ce a vĕzut însuși acolo în jurul acestui fapt:

In Noemvrie, zice, au fost alegeri de primari, prefecți (comiți), judecători, perceptori etc., în toate Statele-Unite. Aci prefecții, judecătorii etc., *nu se numesc,* ci *se aleg.* Lupta a fost crâncenă, dar' se înțelege *nu cum se face* ea pe la noi, cu puterea brutală, ci *luptă numai de idei.*

Inaintea alegerii s'a ținut foarte multe întruniri. Unele în saloane grandioase, ear' cele mai multe prin grădini publice și aproape în fiecare colț de strade, sub cerul liber! Drept tribună de pe care sĕ vorbească, vorbitorii aveau căruțe mari, un fel de furgoane, îmbrăcate cu drapelul american, împodobite cu steguleție și cu portretele candidaților partidului căruia aparțineau.

După-ce vorbeau câțiva oratori, într'un colț de stradă, dedeau bici cailor si treceau într'alt colț! Nimenea nu-'i supĕra! Unii făceau manifestațiuni cu musica pe strade, și atunci era în fruntea convoiului un polițist, nu ca sĕ-'i împedece, ci sĕ-'i păzască ca nimenea sĕ nu-'i supere!

Cetățenii își arătau pe față credința lor politică, comercianții au pus în geamuri fotografiile candidaților partidului lor, pe care le-au ținut tot timpul, cam o lună de zile, *fără frică ca vre-un domn comisar sĕ le fi făcut proces* și altele!..

In ziua alegerii toți cetățenii purtau pe piept o pantlicuță de mătasă cu numele partidului de care se țineau Chiar și oficianții statului făceau astfel. *Aci țeara nu e „guvernamentală“,* și cea mai mare dovadă s'a dat chiar cu alegerile acestea! Administrația e *republicană,* chiar și președintele Mac Kinley e republican, și cu toate sforțările și cu toți oamenii destoinici și cunoscuți pe cari 'i-au propus, *ei au rĕmas în minoritate* cu 85.000 de voturi!

S'au candidat anume vre-o 7 liste (partide) și anume: democrati, republicani, stânga democrată, independentă a reformatorilor, socialiști, și alte grupulețe mai neînsemnate.

După-ce alegerile s'au făcut, în mijlocul unei mari lupte *cu gura,* dar' nu cu bâta ori cu baioneta, — candidații căzuți nu s'au apucat de gălăgie sau sĕ protesteze pe aleși. Ziarele ce-'i susțineau se mulțumeau cu publicarea în fruntea foii a proverbului german: »Es hat nicht sollen sein«. (N'a fost sĕ fie), ear' unul din ziarele germane ce a susținut pe candidații aleși face glume pe socoteala celor căzuți!

*

Firește între astfel de împregiurări, în *adevĕrata libertate* care e de lipsă desvoltării popoarelor, ca lumina soarelui desvoltării plantelor, — se desvoaltă și înflorește și patria lor, cât a ajuns sĕ întreacă pe Europeni cu mult, cu mult! Unde auzi de cele mai mari minuni ale științelor și descoperirilor? In America, a cărei inimă sûnt Statele-Unite. Dar' și sûnt conduse de bărbați cu adevĕrată cultură, mare și generoasă!

Pacea Lumii

China pradă a Europenilor.

Vorba cu împărțirea Chinei, uriașa împĕrăție cea cu 400 milioane de locuitori, mai mult ca toată Europa la un loc, se adeverește uimitor de repede. In ziua numelui Țarului, (Sf. Niculae) *flota rusească din apele Chinei, a cuprins cel mai însemnat port al Chinei, orașul Port-Artur, care e cheia marei împĕrății!*

Asta îndată după-ce Germania și-a pus piciorul în China, prin orașul Kain-Ciao!

Opt sute de soldați ruși au întrat în Port-Artur, și fără greutăți l'au cuprins.

și își obosise ochii. Privì așa în vag, gândurile-'i erau aiurea...

Rîzênd și suspinând își întinse ear' mânile spre epistole, le apăsă la piept și stătù așa cu o roșață ce-'i trecù peste față, tremurând din toate membrele.

Dar' deodată i-se părù, în semi-întunerecul serii, că apare în odae o umbră; era el! Ea treserì; îl privì lung; — ochii ei îl învĕluiau în o privire lăcrimoasă de o nespusă dragoste de femei! – Deodată însĕ ochi-'i lucirà pătimaș și focul dragostei isbucni, — și tot sufletul 'i-sĕ rĕsvrătì... Căci nu!, nu e el! — El e mort; — e numai umbra lui; — da, numai umbra lui. — Un șir viu de gânduri începù sĕ i-se deslănțue în minte. Singura mea fericire, singura mea rază de lumină în tot întunerecul vieții acesteia 'mi-a fost el... și l'am perdut și pe el!.. Nici o fericire nu poate fi desevîrșită aici pe pămênt. — Și macar sĕ-'l mai vĕd odată, odată numai, când odată e așa de puțin!..

Și la acest gând o podidirà lacrămile. Bĕtrâna plângea de par'că 'i-s'ar rupe inima.

A fost iubirea lor o iubire cum azi rar mai aflăm!, dar' ce folos?. Abia un an de vieață împreună și el a murit; — ear' ea? Vedeți-o! Credincioasă pân 'la mourte i-a rĕmas. N'a voit a doua căsătorie, — ci a stat vĕduvă, ea cu dorul ei, cu chipul lui vecinic în minte și în inimă, — ear' prin statornicia ei până la moarte în credință, ca o mărturie vie a unor vremuri de mult apuse, tempi passati...

Iulius Valer Ioanoviciu.

Singură.

Sus pe culme e așezată căsuța lor. Printre brazii tineri se zărește numai ca un cuib de turturea. Din ce te apropii mai tare de căsuță o vezi mai frumoasă, mai încântătoare. Brazii se despart în formă de cunună, ear' căsuța crește în toată frumseța. Mai la vale grădina fină cu pomet. La capĕtul din jos al grădinii doi nuci uriași, între cari se află și rosteiul. Acolo stă ea ciasuri întregi răzimată de stîlpii rosteiului, în așteptare. Acolo e locul ei favorit, locul... iubirii lor! Ah, câte nopți veghiază ea singură acolo, când numai priveghitoarea mai cântă în ramură. Câte fiori o mai trec, când își aduce aminte de dragostea cea înfocată. Tresare de multe-ori ca un copil, par'că se simte strînsă în brațele lui. Oftează de multe-ori dela inimă pe când priveghitoarea cântă încă în grădină. Ea ascultă cu dragoste de inimă, par'că-'i spune un basm duios din vieața ei.

Ear' târzíu, când ea se duce sĕ se culce, se ivesc zorile zilei. Ostenită adoarme îndată, dar' cu gândul tot la el. De câte-ori s'a trezit ea din somn la treamĕtul codrului, crezênd că vine cel iubit; dar' înzadar, codrul 'și-a mișcat frunza numai... A fost numai o nălucire pentru dînsa, a voit par'că codrul s'o nĕcăjască nițel...

*

Era o zi de vară când am vĕzut-o pentru întâia-oară stând acolo. Era tristă și atunci; privia mereu în sus și în jos, ca cel-ce așteaptă pe cineva iubit.

*

Ne miram că George dela Măgure era pururea vesel la oaste. Pururea însuflețit, par'că ducea o luptă pentru ceva netăinuit de nimeni El toate greutățile le purta cu ușurință, că știa că trăește pentru cineva și cineva pentru dînsul. El nu simția nici o greutate. La marș vinele lui erau mai vênjoase, umerii lui mai tari. El doina mereu și doinele îl încălziau. Când se găta de horă juca ca șepte, strigând:

»Nu-i mândră ca mândra mea
»De-ai căuta toată lumea!..

Și grăia mare adevĕr George, că nu era în toată lumea mândră ca mândra lui, de frumoasă, de bună! Care alta ar fi stat 3 ani de zile singură ca ea, ca un cuc în pădure? Care alta '.-ar fi așteptat ziua-noaptea în prag cu ochii lăcrimând? Care alta 'i-ar fi păstrat atâta credință? Trebuia că o știa George bine, d accea era pururea vesel, și 'i-au trecut așa iute anii de suferință!..

*

La rosteiul sub nucii cei umbroși stau ei adesea până noaptea târzíu, în sărutări, în desmerdări. De câte-ori începe priveghitoarea sĕ cânte, ea-'și aduce aminte de acele ciasuri triste pentru dînsa, spunêndu-'i mereu:

— Ea 'mi-a fost bună mărturie în nopțile mele de priveghere!..

Iosif Stanca.

Sĕ spune că și Francia își va căpĕta partea din uriașa pradă, căci este, de ajuns, de le poate fi la toate!

Anglia însĕ stă uimită de acest fapt, care pentru ea e foarte neplăcut și primejdios.

Cum se aruncă banii țerii!

In dieta ungurească dela 18 Dec. s'a adus vorba despre «pensionarea» fostilor honvezi ai lui Kossuth, îmbĕtrâniți acum, și cari, ca luptători, vezi Doamne, pentru «neatîrnarea» țerii (de fapt pentru rĕsturnarea domnitorului, spre a pune în capul ei pe rebelul Kossuth), trebuesc ajuturați de «patria recunoscĕtoare»...

Un deputat i-a băgat vină lui Bánffy că nu dă ajutoare destule și că prea e «aspru» în stabilirea condițiilor de dobândire a ajutorului..

Bánffy i-a dat doritorului de și mai mare ajutorare, următorul rĕspuns, din care noi multe putem înțelege:

Dacă domnii deputați *ar fi numai câtuși de cât drepți* și cu considerație (așadar' recunoaște însuși primul ministru, că deputații sei sûnt, chiar și în chestii curat ungurești, *lipsiți de simțĕmêntul dreptății* și al considerațiunii!.. Red. *„R. O.“*) — ar trebui sĕ recunoască, că el (Banffy) a făcut mai mult, ca ori-cine pentru honvezii 48-iști, căci în locul «milei» de până aci, a făcut dieta de le-a votat un ajutor anual de *400,000 fl.*, ear' când la adecă, el, (Bánffy), «pe rĕspunderea lui» le-a dat nu 400,000, ci **600,000 fl.** atât în anul trecut cât și în cel de față!

— *Și atâta-i prea puțin,* strigă deputatul Lakatos!

— Pe mine dară, urmează ministrul, nu mĕ puteți învinui de nepăsare față de această chestie. *Dar' aceea totuși nu se poate îngădui,* **ca oameni scăpătați, care nici n'au fost vre-odată honvezi,** *sĕ facă sĕ fie ținuți de țeară!“*

Eată un nou soiu de *înșelătorie,* chiar din partea floarei „nației“, a honvezilor lui Kossuth, față de vistieria țerii; un furt ordinar și scârbos! Bánffy n'ar fi zis vorba asta, de n'ar fi încredințat că e așa! A și făgăduit că în curênd, când va da rĕspunsul în merit, la interpelarea deputatului Városy, va arăta cât de «ușuratic» (noi i-am zice *criminal*) iau lucrul câteva *„Reuniuni de honvezi“* la adeverirea că cutare a fost ori nu honved!

„Trei oameni ce nici odată n'au fost honvezi, se pun laolaltă și se adeveresc unul pe altul!.“ spune ministrul Bánffy.

Înțelegeți dară, ce se întêmplă, mĕ rog, cu banii țerii, din care s'ar cădea ajutoare școalelor și bisericilor și reuniunilor noastre, ale acelora, dela care se adună cei mai mulți bani?

CORESPONDENȚA

Merișor, Decemvrie 1897.

Zidirea bisericii la noi.

Abia isprăvì bunul popor merișorean casa parochială în toamna anului 1890, și cu începutul anului 1891 se începù sfatul de a se zidì o *nouă biserică*, corĕspunzĕtoare timpului, numĕrului poporului și vredniciei lui. S'au început predicile, stăruințele, și eată că D-zeu binecuvêntând munca, ne-a adunat pe toți în cea mai bună înțelegere la începutul anului 1892, afară de vre-o 10—15 fii ai satanei.

Și ca lucrul sĕ nu se amîne, bĕtrânii cerură sĕ se facă repartiția și banii sĕ se și plătească în 1892, eară edificarea în 1893 sĕ se înceapă, nu cumva vre-unul prin întârzierea edificării sĕ nu ajungă întrarea în noua casă a Domnului. S'a dat ascultare bĕtrânilor, s'a făcut repartiția, s'au plătit banii în 1892 și în 93 Februarie, căpĕtând întărirea Prea ven. Ord. Episc. am și dat început lucrului. In 1893 s'a gătat zidirea și coperitul.

Îți creștea inima de bucurie vĕzênd munca poporului iubitor de D-zeu și dornic...

Dat'am, e drept, și noi peste neplăceri! Întreprinzĕtorul întrerupênd lucrul din toamna anului 1892, nu s'a mai întors până în primăvara 1893.

Am cerut sfatul judecătoriei. Ne-a îndrumat ca în fața a doi martori sĕ-'l provocăm prin scrisoare recomandată, de trei ori, tot la 14 zile, eară reținisele postale sĕ le grijim, ca întêmplându-se sĕ ne pîrască, se avem dovadă despre provocări.

Până s'a făcut aceste formalități însĕ și până s a făcut arĕtare de nou la judecătorie, ca sĕ ne lase sĕ dăm lucrul altui intreprinzĕtor, au trecut trei luni de zile!

In acest timp oamenii satanei, cu crâșmarul de atunci în frunte, cercară sĕ atîțe poporul zicêndu-'i: Popa a păpat banii și biserica nu se va isprăvì în veci!

Am chemat adunare de popor și doi curatori aleși anume pentru îngrijirea banilor bisericii, dovedirĕ poporului cu libelul dela bancă că banii sûnt depuși cu câștig, de unde numai la lipsă se scot, și nu sûnt »păpați de Popă«, după-cum spun cei 10—15 guri căscate!

S'a liniștit poporul și am dat lucrul altu măestru, care l'a și gătat. Atunci poporul vĕzênd lucrul bun și frumos din singura sa pornire, m'a rugat sĕ procur pe cheltuiala lor, toate lucrurile din nou, scaune, prapuri, icoane, candelă, haine, etc. Le-am procurat și am împodobit biserica din lăuntru cum se recere. Nu era însĕ iertat sĕ meargă sĕ o vadă nimenea, ci când a fost gata de tot, într'o Duminecă după slujbă am deschis ușile, eară poporul vĕzênd ceea-ce n'a mai vĕzut, a fost foarte mulțumit, și s'a legat fiecare sĕ mai iee câte ceva icoane, prapori, etc. De-a dragul sĕ vezi *pomelnicul binefăcĕtorilor*, care se va păstra în veci în noua biserică.

In 1894 s'a sfințit prin dl protopop și preoți, eară poporul plin de mângăiere sufletească lăuda pe D-zeu de ajutor, și astăzi se poate dovedì cu libelul tassului, că fie Duminecă ori sĕrbătoare, totdeuna peste 50 persoane se află la sfânta biserică, deși comuna e tare împrăștiată, și deși abia are *95 familii*, cari trăesc după vite.

In numele Domnului ne-am adunat, cu ajutorul Domnului am lucrat și am gătat, și poporul are tragere la sfânta biserică și o cercetează des, și nu mĕ pot plânge de »nepăsare«, de »stricăciune«, cum atâția se vaetă.

Isidor Saturn.

NOUTĂȚI

Cu 1 Ian. v. se deschide nou abonament la „Revista Orăștiei“ pe anul 1898. Rugăm on. cetitori ai foii noastre, cari doresc a avea și mai departe foaia noastră, sĕ grăbească cu abonamentele, pentru regulata expedare a foii.

Alegerea de protopresbiter al tractului Hațeg s'a făcut în 11/23 l. c. Cu totul s'au dat 54 voturi, dintre cari Tit Vespasian Gheaja a întrunit 33, Ieroniin Uieț 15 ear' A. Pĕcurar 6 voturi.

*

Gendarmi barbari! In *Tisovița* (aproape de Mehadica) s'a întêmplat în 16 Dec. o nouă barbarie gendarmerească de revoltat! Eșiseră gendarmi în sat cu notarul, pentru scoatere de dare. Intre alții duseseră la casa comunală, după-cum spune *„Dreptatea“* din Timișoara, și pe țeranul Iacob Sêrbu, cerêndu-'i *6 fl* »robotă« (dare). Omul întreabă pentru ce 6 fl., că el știe că numai *3*. Notarul nu vrea sĕ-'i spună, ci cere numai sĕ dee atâta! Omul zice că dacă nu-'i spune, nu va plăti! Notarul dă poruncă *sĕ-'l lege!* Țeranul, simțindu-sĕ cu tot dreptul vătĕmat în libertatea lui de cetățean, căci dacă nu plătește are sĕ-'i ducă execuția pe cap, dar' nu *sĕ-'l lege,* le rĕspunde cu bărbăție:

»*Pentru-ce sĕ fiu legat?* Eată dau 2 fl., mai mult nu am până sĕptĕmâna viitoare!«

Atunci un gendarm se aruncă asupra lui, și îl împunge cu baioneta în piept. El prinde de baionetă sĕ o scoată din carne, sbierând, și voește sĕ fugă afară. *Dar' la ușe mai capĕtă două împunsături, dând gendarmii totodată și foc! Plumbul trece prin spate și ese prin piept; omul cade jos mort!* Plumbul nimerește apoi pe fratete lui, care stă în coridor, îi rupe mâna dreaptă, de acì merge la unul pe lângă foale, la altul pe lângă mână, și noroc că a nimerit în ușiorul ușei, altcum costa mai multe vieți!

S'a pornit cercetare. Tare ne e teamă însĕ, că toț bieții împușcați vor fi »declarați« vinovați, ear' călăii lor, avansați, căci doar' trăim în — Ungaria millenară!

*

132,000 nouă datorie a comitatului. Incă mai demult s'a votat de congregație un ajutor de *132.000 fl.* pentru zidirea liniei ferate dela *Lugoj* la *Ilia*. In adunarea trecută (13 Dec.) s'a votat împrumutul în scopul acesta. Sĕ ia, avênd se-'l plătească comitatul în 50 de ani.

*

Incercare de spargere în Orăștie. In noaptea de Sâmbătă spre Dumineca trecută, rĕufăcĕtori necunoscuți au încercat sĕ spargă prăvălia de giuvaere a dlui Zesewitz, orologeriu, în Orăștie. A desprins deja panta de fer de pe oblonul ce păzește galantarul, și începuse sĕ strice tabla de lemn, când, speriat se vede de apropierea oare-cui, a părăsit locul, fără a fi ajuns la prada dorită. Rĕufăcĕtorul trebue sĕ fie foarte îndrăsneț, căci prăvălia e în loc foarte umblat, din jos de cafeneaua Eisenburger, a treia casă. Dl Zesewitz spune că d-sa cam bănuește cine e, căci nu demult doi inși au voit sĕ-'i între în casă chiar, sĕ-'l jăfuească, și numai aprinzênd lumina îndată, au fugit vĕzênd că nu doarme. 'I-a cam cunoscut și dă cu socoteala că numai unul din aceia poate fi și acum meșterul.

*

Alegere de notar la Livezeni. In urma prefacerii comunei Petroșeni în *comună mare.* comunele Livezeni si Bărbăteni = Iscroni au rĕmas sĕ formeze singur un cerc notarial, unde va fi alegere la 29 Dec. n.

*

O rĕsbunare sângeroasă Invĕțătorul Popescu din Veștem (com. Sibiiului) trăia de multă vreme tot în vrajbă cu poporul, cu ceialalți învĕțători, și cu toată lumea, și în rĕutatea lui voia nici mai mult nici mai puțin ca — sĕ ceară *ca școala românească sĕ fie prefăcută în școală comunală cu limba de propunere ungurească*, adecă sĕ împlânte el însuși cuțitul în inima așezămêntului scump, care îi dă pânea! Și începuse a sĕ da »în cote cu domnii«, și a fi pîrîtorul pe la solgăbirae a tuturor Românașilor cari mai dădeau semne de vieață românească ori îndemnau pe popor la statornicie, nu la lăpădarea spre câte el voia sĕ-'l împingă.

Toate i-le mai iertaseră oamenii pân'aci, căci, cum e poporul iertător, ziceau că-'s slăbiciuni omenești, că e om cu fire nenorocită, dar' de când s'a dat vestea că ce vrea cu școala și s'a făcut Iuda-vênzĕtor, îl urau toți oamenii din sat ca pe un păgân și vameș, precum și trebuește socotit un astfel de fiiu necredincios al neamului! Ziua de 14 spre 15 Dec. însĕ, a pus capĕt urei poporului și gândurilor slabe ale dascălului! In seara aceea mergênd el dela casa unde cina, spre școală unde locuia, cineva i-a ținut calea și l'a lovit odată așa de rĕu cu ceva prăjină în cap, încât abia s'a mai tîrît pân'acasă lăsând șiroiu de sânge după sine, și în ziua următoare l'au aflat mort într'o sală de școală unde se trăsese și se întinsese ametit pe o bancă. E fioros, dar' și de învĕțătură sĕ nu trăiască omul așa rĕu cu toată lumea.

*

Cum își prostesc foile ungurești pe cetitorii lor, sĕ poate vedea și dintr'o notiță, ce *„Hazánk“* din Pesta a dat'o despre lupta Românilor în congregația din Deva. A auzit jidanca ce-a auzit, dar' cam surdă în treburi naționale, n'a înțeles bine, deci s'a pus sĕ-'și lumineze cetitorii cum i-se părea ei c'ar fi putut sĕ fie!.. Scriind despre adunarea dela Sibiiu care a fost oprită, zice anume foaia maghiară, că... vĕzêndu-se opriți — »*Valahii au voit sĕ-'și țină adunarea la Deva, dar' s'au adunat de toți numai 27 de Valahi, din care pricină convocătorii au aflat de mai înțelept a se risipì în pace!*“...

Zi-le nebuni și treci mai departe!..

*

Petrecere cu dans. Tinerimea din Sighișoara va arangia la 8 Ianuarie n. 1898 o petrecere cu dans în sala dela Gewerbeverein.

*

Puternic cutremur de pământ. Intr'un oraș din Italia, Cittadi Castelo, și în jurul lui, s'a simțit la 18 Decemvrie un puternic cutremur de pământ, ce-a ținut vre-o 12 secunde (cât numeri 12—15). *Zidul multor case a crepat!* Atât în oraș cât și în comunele vecine pe sub cari a trecut cutremurul, *mai multe hoarne dela case s'au prăbușit! Ear' în turnurile bisericilor, au sunat clopotele cutremurate și mișcate de cutremur!*

*

Corabie arzênd pe mare! Trebue sĕ fie ceva fioros și în același timp interesant! Și zilele acestea locuitorii orașului Genua au avut și această priveliște: Corabia engleză Wendbrige luase foc, pe când se afla încă pe sinul mării foarte departe! Toată lumea de pe corabie 'și-a dat foarte multă silință sĕ o stîngă, dar' n'a isbutit. Corabia era încărcată cu lână, și apucase focul în ea și nu erau pumpe sau vase cu care sĕ o stîngă. Și a ars corabia trei zile, până-ce a treia zi a ajuus la țĕrmure. De mai întârzia numai 2 ore 'i-se găta puterea și nu mai putea mișca din loc și acolo ardea în mijlocul — apei. Așa au stîns-o și s'a aflat, că din cele 7000 de măji de lână, au ars 1000.

*

Administrator parochial gr.-cat. în Clopotiva lângă Hațeg, precum aflăm, a fost numit de către ven. ordinariat din Lugoj, dl *Iacob Afin Nicolescu*, fost colaborator la ziarul »*Dreptatea*« din Timișoara.

Ultime știri.

Adunarea dela Arad oprită.

Inspre seara adunării.

Incă o volnicie, o faptă ilegală s'a sĕvîrșit sĕptĕmâna aceasta față de noi Românii, căci, după-cum aflăm, proiectata adunare ce a fost sĕ se țină la Arad, Joi, în sĕptĕmâna aceasta, a fost oprită de către primarul orașului.

Convocătorii numai decât au protestat la ministru prin fir telegrafic.

Incă în spre seara adunării s'au adunat 100 de inteligenți la o cină comună în „Hotel Central“.

Primul care a început șirul toastelor, a fost dl *Dr. St. C. Pop,* pentru mult iubitul și neînfricatul luptător național, părintele *Dr. V. Lucaciu.*

Antevorbitorului îi rĕspunde părintele Lucaciu prin o vorbire foarte frumoasă.

Au urmat după acestea încă mai multe vorbiri.

In timpul acesta sosește și rĕspunsul ministrului, care, firește, și el fără nici un motiv, întărește oprirea primarului.

In ziua adunării.

Incă de dimineață stradele Aradului erau îndesuite de țerani veniți din toate părțile la adunare, cu toate-că prin satele din jur prin baterea tobei s'au oprit țeranii de-a alerga la adunare.

La orele 9 sala »Hotelului Central« era îndesuită de lume, inteligenți și popor.

După aducerea la cunoștință despre oprirea adunării, mulțimea, vr'o 4000 țerani, cu conducĕtorii în frunte, pornesc spre locuința episcopului Mețianu.

Aci *Dr. V. Lucaciu,* care a fost obiectul ovațiunilor, a ținut o vorbire foarte caldă. A rugat pe episcopul sĕ le permită a deschide catedrala spre a servì un Te-Deum, la ceea-ce episcopul s'a și învoit. S'a servit din partea protopopului Gurban, C. Popovici și Augustin Beleș, doxologia cea mare pentru *M S. Impĕratul.*

In tot decursul serviciului a cântat corul țĕrănesc din Micalaca.

Au fost niște momente înălțătoare de inimi.

Catedrala episcopească în tot decursul slujbei a fost încungiurată de polițiști înarmați în frunte cu căpitanul poliției, pentru susținerea ordinei, cu toate-că n'a fost lipsă de dînșii, căci totdeauna cu astfel de prilegiuri s'a dovedit, că Românii sûnt un popor de ordine.

De aci mulțimea a plecat în șiruri lungi spre »Hotel Central« la o masă comună. A fost o manifestație ce rar ni-s'a dat sĕ vedem.

Convocătorii au pregătit mai multe enunciații politice asupra întregei situațiuni, care a fost subscrisă de mai multe sute de inși.

Știri literare.

„Sidoxia“, cestiunea dotațiunii archiereului ortodox român din »Transilvania« de *Mateiu Voilean*, asesor consistorial, — este o nouă broșură apărută la tipografia Archidiecesană din Sibiiu, pe care o recomandăm cu toată căldura tuturor preoților, învĕțătorilor și cărturarilor bisericii gr.-or., îndeosebi membrilor comitetelor parochiale, cari au sĕ conducă trebile bisericești în comună. Din broșura aceasta vor înțelege pe deplin gingașa chestie a *sidoxiei*, dela care atîrnă foarte mult înaintarea în pace și cu demnitatea cuvenită

a celei mai de căpetenie *puteri* din biserică, a preoțimii întregi cu Archiereul în frunte, ear' prin înaintarea lor spre și mai bine, biserica și neamul însuși ar câștiga mari puteri în a sa de noi toți dorită înaintare!

*

„Vulturul“, foaia umoristică a d-nului Iustin *Ardelean*, cu începutul anului nou va întra în anul al 7-lea. Această foaie, unica umoristică română dela noi, începe a deveni tot mai bună și tot mai hazlie. Conține mulțime de caricaturi foarte reușit executate. Recomandăm călduros cetitorilor nostri părtinirea și abonarea acestei foi, cetirea căreia procură multe ore vesele abonaților ei. E a se cere la *Administrațiunea „Vulturului“ în Oradea-Mare* (Nagyvárad.)

*

„Protocolul sinodului archidiecesei gr.-or. române“ din Transilvania ținut în 1897, a apărut la Sibiiu și se poate procura la tipografia Archidiececană.

*

„Alexandru Roman“ (1826—1897). Material pentru biografia și activitatea lui, de *Ilie Dmurseni*. — a apărut la Sibiiu, în tipografia archidiecesană. E o broșură de 30 pagine, octav mare, scrisă de unul din cei mai distinși foști elevi ai regretatului profesor de universitate. Deși autorul îi zice numai »material pentru biografia lui« — broșura de care vorbim este în sine o biografie reușită și cu multă dragoste scrisă, a lui Alexandru Roman, și care face onoare autorului ei prin grăbirea cu care a fost gătită și pusă în mânile publicului, căci arată că știm și noi aprecția pe bărbații nostri binemeritați, și, așa cum putem, ne grăbim a le ridica mici monumente care să-'i facă cunoscuți în cercuri largi și să-'i vestească și generațiilor viitoare.

FEL DE FEL

Casnă pe bietele fete!.. Intr'un oraș din Canada, d-șoara Pilki e învățătoare și e tare frumușică. Un vêr al ei, mai îndrăsneț, știi ca verii, și amăgit de ochii cei frumoși ai verișoarei, 'l-a împins păcatele de a prins-o frumu el pe furiș, și a sărutat-o odată cu toată lăcomia!.. Fata ofensată de această cutezanță, 'l-a dat în judecată pe îndrăsnețul tinêr (Câte »verișoare« fac oare același lucru?) Și a cerut o despăgubire de 2000 dolari! Juzii însă, americani ai naibii, au judecat pe tinêr să plătească verișoarei »desdaunare« numai 25 cente! Ca mușcate de șerpi, fetele și femeile din Canada au ținut de curênd un mare »meeting«, adunându-se din toate părțile pentru a protesta pline de »indignațiune«, că sărutările lor sunt așa de ieftin prețuite! Ei, ce să-'i faci? Ești fată și ești mai slăbă, și frumușică, vine verișorul, te sărută și de-'l pîresti, îți dă 25 cente, de nu... încă un sărut!

*

Un tată dojenia pe copilul seu, ca altădată să nu mai ceară de mâncare la masă, ci să astepte, să i-se dea.

Mititelul aștepta câtăva vreme și vêzênd cu nu capătă nimic, zice:

— Tată, mă rog nițică sare.....

— Ce să faci cu ea?!..

— Să sar friptura, pe care o să mi-o dai...

*

De neînțeles!

Mica Mili întreabă pe mamă-sa, când îi e ziua numelui?

Mama: în 30 August.

Copila: Dar' ziua nașterii.

Mama: In 6 Septemvrie.

Copila: Curios, că pe mama întâi or botezat'o apoi s'a născut!...

POSTA REDACȚIEI.

D-lui *I. S.* în *C.* „La Crăciun“, schița, nu se publică Că tecul de pe Rin e în o formă prea puțin a răgetoare Versurile aceiea prea scurte, jumătăți nu mai sunt obicinuite, și mai curênd displac, decât să placă

D-lui *I. B.* în *B.* Mulțumim. Îi facem loc în numĕrul viitor.

Pentru redacție responsabil: **Petru P. Barițiu.**

Din public.

— Pentru cele cuprinse în rubrica aceasta redacțiunea nu primește respunderea. —

Observare.

In numĕrul 49 al acestui prețuit jurnal a apărut ca inserat o declarațiune de apărare în favorul D-lui administrator Pĕcurariu, subscrisă de mai multe persoane din Dobra. Declarațiunea aceasta îmi atribue *mie* insultele adresate în scrisoarea deschisă și subscrisă de 165 persoane din Dobra în Nr. 46 al »Revistei« și însoțite pe documente.

Mult mĕ mir de această declarațiune ciu dată, care tinde a mĕ vătĕma *pe mine* pentru ceea-ce au grăit și susținut *165 de persoane subscrise*, între care aproape toti fruntașii Dobrei. — Eu o cualific această declarațiune din Nr. 49 de un atestat de imprudență și un compromis rușinos de care mai aveau lipsă persoanele ce au subscris'o. Dar' ce e mai curios, că declarația apare ca: »vocea poporului, vocea lui D-zeu«. — Mie mi-sĕ pare, că aceasta e vocea celui ce strigă în pustie. »Gătiți calea Domnului, drepte faceți cărările lui«. Acest glas într'adevĕr desperat, sĕ vede că l'au auzit slugii Domnului și au sărit și pornind o goană prin Dobra, au prins mai mulți »mari și mici«, ca împreună cu ei sĕ sune, că e luna andrelei. — Eu nu mĕ mir așa mult de Niculae Nagy nici de Ioan Hențiu, servitorul deputatului Lazar, că fac și ei parte în ceata declaranților, cari au crezut de bine a concerta împreună și a mușca pe vecini și binevoitorii lor, dar' mĕ mir de slugărnicia și servilismul cu care în cap de earnă și chiar noaptea mână la goană așa bine!.. Cum nu le-au fost greu a sumuța arătându-mĕ pe mine cu degetul, eu care în vieața mea n'am svîrlit după ei! Am zis că nu mĕ surprinde atentatul lui Nicolae et. comp., ci presența în păitășagul acestora a unor fruntași din Dobra pe care eu numai stima i-am știut. Așa dl primar al Dobrenilor George Herbay, mai corect și mai bine lucra, dacă făcea până acuma darea de seamă și publica lista cu suprasolvirea taxelor ce s'au adunat în vara trecută cu ocasiunea petrecerei aranjate în favorul despărțĕmêntului Asociațiunii Transilvane ținute la Dobra, sĕ nu dee ansă publicului marinimos a dubita în omenia inteligenței din Dobra decât sĕ se pue a căuta altora vina și a da unora »atestate de morală“...

Domnii Iacob German si notarul Romul Anucuța aveau trebuințe de un atestat de recunoaștere, pe carele si-l'au dobândit prin subscrierea declarațiunei amintite. Dl Simeon Pasc, hotelier, sĕ vede că în dragostea D-sale de a se închina idolilor a mers inconsciet și involuntar foarte departe, compromițêndu-se înaintea amicilor și binevoitorilor D-sale.

Ca de încheiere mai observ numai atâta că declarația din Nr. 49 al »Revistei« nu și-a ajuns alt scop, decât a servit publicul cetitor ca sĕ-'și poată face mai bine judecata sa dreaptă asupra stărilor din Dobra și a arăta persoanele care spriginesc și apără cu ori-ce preț discordia și vrajba din Dobra și tract. — Perirea ta din tine Israile!

Petru Hădan,
ped. abs.

(284) 1—

Păziți-vĕ sănĕtatea!

Tuturor celor-ce sufer de **boale de piept**, de **boală de apă**, de **mistuire neregulată, dureri de stomac**, de **reumatism**, **guturai** și alte boale lăuntrice, apoi pentru **boalele de copii**, se recomandă cu multă căldură

Medicamentele Kneippiane

pregătite strict după îndrumările celebrului S. Kneipp, și întrebuințate cu cel mai mare succes de mii de bolnavi.

Se pot căpĕta de-adreptul sau prin poștă dela farmacia dlui ***Dr. Iulius Schopper*** în Oravița (Krassó-Szörény m.).

☞ ***Catalogul tuturor medicamentelor (leacurilor) cu prețurile lor, se trimite la cerere, ori-cui gratis și franco din numita apotecă!***

(281) 2—10

Anunț!

Se primește un tinĕr cu purtări bune și cu praxă mai îndelungată pe calea notarială, care poate îndată ocupa postul, pe lângă 15 fl. lunar și întreagă întreținerea.

A se adresa la subscrisul. Cu prospecte de a se îmbunătăți leafa.

(283) 1— **Ioan Veber,**
notar.
Pianul-de-sus, (p. u. **Szász-Sebes**).

ANUNȚ.

Subscrisul am onoare a aduce la cunoștința P. T. public din Orăștie și jur, că **posed în magaziile mele, ce le am de un timp de 22 ani,**

TOT FELUL DE PESCĂRIE

sărată, asigurând On. Public, că pot concura cu ori-care comersant de această branșă, atât ce privește calitatea mărfurilor, cât și diferența prețurilor.

Posed anume: **Crap** mare și mic, **Somn, Morĕn, Plătică, Ciortan, Tarasea** (Veveriță), **Scrumbii** (Heringi), de mai multe feluri, **Ruși** (Muscali) cu butoaiele, **Lacherdă** (Lapardon); **Icre negre** de România moi și tescuite, **Icre roșii** moi și tescuite.

Trimet en gros, asemenea și pachete cu posta ori și unde.

Asemenea în **Hațeg** și **Brașov,** am deposit de aceste mărfuri.

Rog dar' pe On. public atât de aici, cât și din orașele mai sus numite, a mĕ onora cu comande și a mĕ cerceta, promițênd că-'mi voiu da silința a satisface tuturor cerințelor On. public, cât îmi va sta în putință.

(281) 3— Cu deosebită stimă

Vasilie N. Bidu
comersant de pescărie în Orăștie.

„ARDELEANA“

INSTITUT DE CREDIT ȘI ECONOMII, SOCIETATE PE ACȚII IN ORĔȘTIE.

Fonduri proprii: fl. 350.000. Depuneri: fl. 700.000

Circulație anuală: fl. 3,000.000. (196) 29—

Institutul face următoarele operațiuni, la cari recomandă serviciile sale:

1) **acordă împrumuturi** cu interese de **8%**;
2) **primește depuneri,** dela particulari cu **5** și cu **5½**, ear' dela corporațiuni culturale cu **6%**;
3) **cumpĕră și vinde realităței;**
4) **cumpĕră și vinde mărfuri și producte**
5) **arĕndează și exarĕndează realități;**
6) **cumpĕră și vinde efecte publice;**
7) **mijlocește operațiuni,** specificate sub 3. 4. 5.

☞ **La institut se mai află 500 acții proprii, puse în vindere conform Prospectului staverit de Direcțiunea institutului sub Nr. 68 1897,** ☜

Ori-ce afacere se poate resolva și informări se pot lua verbal în biuroul institutului, ear' în scris prin corespondență.

Orĕștie, în Iunie 1897. Direcțiunea.

Baie de aburi, basen și vane, în Orăștie

= Strada Ferăriei 8. =

Proprietatea d-lui S. Birthler.

Încălzire centrală! Cea mai mare eleganță și comoditate! Cea mai mare curățenie! Arangiament pentru toate trebuințele! Prețuri ieftine!

În baie se întrebuințează *numai apă de riu strecurată!*

Toate conductele (aparatele), pentru a fi asigurate contra ruginei, *sûnt făcute din aramă roșie!* Fiecare vană e provĕzută și cu un **douche!**

PREȚURILE BĂILOR:

Abonament pentru 12 băi de abur .	5 fl.	O baie singuratică de abur . .	50 cr.
Abonament pentru 12 băi de vană .	4 fl.	O baie singuratică de vană . .	40 cr.

În fiecare Duminecă baie comună de basen, à 25 cr. de persoană.

Ordinea de scăldat, în baia de aburi:

LUNI:	Domni.	VINERI:	Dame.
MARȚI:	Dame.	SÂMBĂTĂ:	Domni.
MERCURI:	Domni.	DUMINECĂ a. m.:	Domni.
JOI:	Dame.	DUMINECA d. a.:	baie comună.

Baia de vane stă la dispositie atât pentru domni cât și pentru dame, în toate zilele.

Bilete și cărți de abonament se pot căpĕta ***în însuși localul băii (Strada Ferăriei 8.)***, apoi în ***tipografia fraților Schuller***, în prăvălia domnului ***F. F Widmann*** și în cofetăria dlui ***J. Eisenburger.***

Onoratul public este respectuos rugat prin aceasta, a onora baia mea prin întrebuințare numĕroasă.

Cu toată stima:

(263) 7—26 **S. BIRTHLER.**

„MINERVA“ institut tipografic în Orăștie.